

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 536/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milošom Kunecom, advokátom, Strojárska 3995/113, Snina, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Cdo 234/2021 z 29. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 26. júla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ v konaní vedenom pred Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 21Csp/64/2020 o zaplatenie sumy 2 182,74 eur s príslušenstvom vystupoval v procesnej pozícii žalovaného.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 21Csp/64/2020 z 8. septembra 2020 uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu spolu s úrokom z omeškania a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi v celom rozsahu. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) vyhodnotil odvolanie sťažovateľa ako nedôvodné a rozsudkom č. k. 11CoCsp/2/2021 zo 17. júna 2021 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť

vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol ako nedôvodné.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že zamietnutím jeho mimoriadneho opravného prostriedku bol ukrátený o svoje právo na spravodlivý proces v rámci súdneho konania. Namieta tiež, že ako účastník konania bol ukrátený o svoje právo na spravodlivý proces v rámci civilného konania a porušenie svojho namietaného práva vymedzil do troch bodov.

5. V prvom rade namieta nezákonné doručovanie rozsudku okresného súdu otcovi sťažovateľa, ktorý je jeho menovec:

a) spisový materiál neobsahuje potvrdenie adresáta o prijatí písomnosti o doručení rozsudku okresného súdu, ktorý by spĺňal zákonné náležitosti podľa § 111 CSP, keďže neobsahuje potvrdenie adresáta o prijatí písomností o doručení;

b) nepravdivá a zavádzajúca informácia o výsledku doručenia listinného rovnopisu v spise nemá náležitosti verejnej listiny, neobsahuje potvrdenie adresáta o prijatí písomností, jej prevzatie sťažovateľ nemohol potvrdiť podpisom, pretože rozsudok nikdy neprevzal;

c) na základe judikatúry najvyššieho súdu (rozhodnutia sp. zn. 4Cdo 240/2010, sp. zn. 6Cdo 44/2016) tvrdí, že ak doručienka nemá zákonom vyžadované náležitosti, dôkazné bremeno zaťažuje orgán, ktorý doručenie vykonal, a v prípade pochybností musí preukázať spôsob doručenia a správnosť údajov v doručienke;

d) aj napriek tomu, že sťažovateľ od počiatku na tento nedostatok poukazuje (nielen v predmetnom konaní), súd nevykonal žiadne preverenie ani neumožnil sťažovateľovi nazrieť do tejto verejnej listiny, teda mu nebola daná ani možnosť preukázať opak.

6. Ďalej prezentuje výhrady, že okresný súd nedal sťažovateľovi zákonnú možnosť vyjadriť sa ku konaniu, navrhovať dôkazy a ani ho nepredvolal na pojednávanie, pretože písomnosti boli zasielané bez uvedenia dostatočných identifikačných údajov, t. j. bez uvedenia akademického titulu JUDr., bez ktorého sa nedal jednoznačne identifikovať adresát (na adrese sa nachádzajú dve osoby s uvedenými identifikačnými údajmi):

a) zásielky doručované poštovým doručovateľom navodili dojem, že sú adresované menovcovi, ktorý si ich ani nevyzdvihol;

b) správna legitímácia účastníka konania je jednou zo základných požiadaviek v rámci spravodlivého súdneho konania a je ju potrebné zabezpečiť aj v doručovaní;

c) sťažovateľ svoje identifikačné údaje vrátane akademického titulu oznámil v podanom odpore (doručenom Okresnému súdu Banská Bystrica), rovnako mohol súd čerpať údaje z registra obyvateľstva;

d) v kontexte uvedených skutočností takého opomenutie (hoci na prvý pohľad sa javí ako právne irelevantné) vytvára stav nerovnosti účastníkov konania a pod.

7. Súčasne v ústavnej sťažnosti rozporuje, že okresný súd neprihliadol na jediný sťažovateľom uvádzaný prostriedok procesnej obrany uplatnený v upomínacom konaní, ktorým sťažovateľ v plnom rozsahu poprel žalobcov nárok:

- a) v tejto súvislosti sťažovateľ namieta absenciu kogentných náležitostí odôvodnenia súdneho rozhodnutia podľa § 153 ods. 3 CSP;
- b) sťažovateľ uvádza, že do dnešného dňa mu nebola zodpovedaná otázka, prečo sa súd v odôvodnení nevysporiadal s kogentnou povinnosťou podľa § 153 ods. 3 CSP, prečo uvádza nepravdivé skutočnosti, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, a tiež aké logické postupy a myšlienkové pochody uplatnil v rámci voľného hodnotenia dôkazov pri nepriradení žiadnej dôkaznej váhy sťažovateľom uvádzaného prostriedku procesnej obrany (zdôrazňujúc nerovnosť strán v spotrebiteľskom spore);
- c) sťažovateľ s odkazom na rozhodnutie krajského súdu č. k. 13CoCsp/22/2022 z 3. apríla 2023 tvrdí a vysvetľuje, že nárok priznaný okresným súdom je zjavne neopodstatnený.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom dovolacieho súdu o zamietnutí dovolania, ktorým mal byť sťažovateľ ukrátený na svojom práve na spravodlivý súdny proces. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti zdôrazňuje tiež to, že bol ukrátený na svojom práve na spravodlivý súdny proces v civilnom súdnom spore. Podľa sťažovateľa okresný súd zapríčinil tento stav, pretože v dôsledku väd v doručovaní sa nemohol v konaní vyjadriť, nezúčastnil sa na pojednávaní a na podanie odvolania mal len štyri dni pred ukončením lehoty na podanie odvolania. Namieta aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa neprihliadnutím na ním uvádzaný prostriedok procesnej obrany.

9. Vzhľadom na povahu ťažiskových námietok ústavný súd hneď v úvode dáva do pozornosti svoju predchádzajúcu judikatúru (I. ÚS 276/2020, I. ÚS 454/2022), v ktorej zdôraznil mimoriadny význam doručenia ako procesného úkonu súdu, pretože na tento okamih sa okrem iného viaže aj začatie plynutia lehoty na podanie opravného prostriedku (odvolania podľa § 365 CSP alebo dovolania podľa § 427 CSP). Rovnako stabilne judikuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 54/2019).

10. Je potrebné uviesť, že sťažnostné námietky signalizujúce porušenie kogentných procesných ustanovení, ktoré by mohli indikovať vyslovenie porušenia práva na spravodlivý proces, sťažovateľ uplatnil už v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 11CoCsp/2/2021 podrobne a právne korektným spôsobom vysporiadal (body 10 až 13), čo napokon viedlo k formulovaniu záveru o nespôsobilosti odvolaním namietaných skutočností privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu. Dovolanie sťažovateľa, v ktorom dominovala námietka nesprávnosti, nezákonnosti či nedostatočného odôvodnenia, resp. námietka nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd preskúmal a konštatoval vecnú správnosť rozsudku dovolacieho súdu.

11. Na účel overenia opodstatnenosti sťažnostných námietok o nezákonnom doručovaní si ústavný súd vyžiadal spis od okresného súdu v konaní vedenom pod č. k. 21Csp/64/2020 zo 17. júna 2021,

z ktorého obsahu vyplýva, že sťažovateľom prezentovaná argumentácia nezaväži. Nezodpovedá reálne uskutočnenému procesu doručovania relevantných písomností okresným súdom a súčasne je zavádzajúca. Ústavný súd mimo rozumných pochybností nezistil sťažovateľom tvrdenú príčinnú súvislosť medzi namietaným nezákonným postupom okresného súdu a jeho ukrátením na práve na spravodlivý súdny proces. Konštatuje, že v posudzovanom prípade niet žiadnych pochyb o tom, že postup okresného súdu pri doručovaní zásielok obsahujúcich výzvu na vyjadrenie sa, predvolanie na pojednávanie či rozsudku okresného súdu nejaví žiadne známky toho, že by nerešpektoval záujem sťažovateľa ako účastníka konania a nevyhnutnosť jeho účinného informovania prostredníctvom procesnoprávneho úkonu doručovania. Napokon sťažovateľ odvolanie podal v zákonom stanovenej lehote, ktoré odvolací súd riadne prejednal. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že v danom prípade ústavný súd neidentifikoval žiaden nezákonný postup s ústavnoprávnym presahom do základných práv sťažovateľa. V podrobnostiach sa ústavný súd v plnom rozsahu stotožňuje s procesnoprávnym posúdením priebehu doručovania v konaní pred súdom prvého stupňa vyhodnoteným odvolacím súdom v rozsudku č. k. 21Csp/64/2020 zo 17. júna 2021 (body 10 až 13).

12. Minimálne rozporuplne sa javí správanie sťažovateľa v samotnom konaní, ktorý sa na jednej strane domáha účinného a zákonne súladného doručovania, ktoré, ako to vyplýva z vyžiadaného spisu, mu poskytnuté aj bolo, no súčasne bol v konaní pred okresným súdom pasívny. Pokiaľ teda sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa nevysporiadal s jeho jediným prostriedkom procesnej obrany uplatneným v upomínacom konaní, mohla to byť relevantná argumentácia, ak by ju uplatnil v priebehu prvostupňového konania. Avšak, keď sa proti uplatnenému nároku protistrany po zrušení platobného rozkazu v ďalšom priebehu konania účinne nebránil, nevyjadril sa, nezúčastnil sa na nariadenom pojednávaní, nie je možné hovoriť, že by v konaní riadne uplatňoval prostriedky procesnej obrany. Daná skutočnosť logicky vylučuje postup súdu normovaný v § 153 ods. 3 CSP, ktorého sa sťažovateľ domáha.

13. Argumentácia sťažovateľa o dôkaznom bremene zaťažujúcom orgán, ktorý vykonáva doručenie, v prípade ak doručienka nemá zákonom vyžadované náležitosti, neobstojí. Jednak spochybňuje zmysel právnej úpravy preukázania doručenia písomnosti určených do vlastných rúk normovaných v § 111 CSP, ale je i tendenčná. V zmysle § 111 ods. 1 CSP sa vychádza z domnienky, že doručienka potvrdzuje pravdivosť údajov v nej uvedených, pokiaľ nie je preukázaný opak. Prezumpcia správnosti údajov uvedených vo verejnej listine je však vyvrátiteľná, čo znamená, že umožňuje osobe, na ktorú dopadajú dôsledky s tým spojené, vyvrátiť pravdivosť informácii v nej obsiahnutých. Ak účastník (strana) popiera správnosť údajov uvedených v doručienke, ktoré sa týkajú postupu doručovania, musí navrhnúť dôkaz, ktorý preukáže, že obsah listiny nezodpovedá skutočnosti, resp. je nepravdivý (k tomu pozri *Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2022. 448 s.*).

13.1. Z obsahu spisu nevyplýva, že by sťažovateľ (teda ako osoba, ktorá popiera pravdivosť toho, čo sa vo verejnej listine potvrdzuje) podal taký dôkaz (resp. uniesol dôkazné bremeno), na základe ktorého a hodnotením ktorého by bolo možné dospieť k záveru, že rozsudok okresného súdu bol doručený jeho otcovi (por. bod 10 rozsudku krajského súdu).

13.2. Ústavný súd sa oboznámil aj so sťažovateľom označenými rozhodnutiami najvyššieho súdu [bod 5 písm. c) tohto uznesenia], ktoré však nie sú vo vzťahu k preskúmvanej veci priliehavé pre odlišnosť predovšetkým v skutkových okolnostiach; kým v rozhodnutí dovolacieho súdu č. k

4Cdo/240/2010 z 27. októbra 2010 bolo zo strany žalovanej spochybnené doručenie zásielky a bol predložený dôkaz na preukázanie pravdivosti jej tvrdenia, sťažovateľ žiaden dôkaz na podporu svojho tvrdenia o doručovaní rozsudku jeho otcovi nepredložil. Obdobne, aj v prípade ďalšieho rozhodnutia dovolacieho súdu č. k. 6Cdo/44/2016 z 23. marca 2017 išlo o skutkovo odlišnú situáciu; v uvedenom rozhodnutí sa najvyšší súd zaberá doručenkou súdneho doručovateľa, ktorá nemala povahu verejnej listiny (neobsahovala všetky náležitosti, pričom pochybná bola správnosť niektorých v nej uvedených údajov), v dôsledku čoho bolo doručenie písomnosti právne neúčinné. Vychádzajúc z obsahu spisu, ústavný súd neidentifikoval žiadne chýbajúce či nesprávne náležitosti informácie o výsledku doručovania rozsudku okresného súdu. Z tejto informácie jednoznačne vyplýva, kto bol adresát, aká bola doručovacia adresa, kedy bola zo súdu odoslaná, aký bol spôsob doručovania, ako aj dátum doručenia. Preto z uvedených dôvodov nebolo možné závery vyslovené v prezentovaných rozhodnutiach dovolacieho súdu aplikovať na vec sťažovateľa.

13.3. Do tohto rámca zapadá aj tvrdenie sťažovateľa, že mu súd neumožnil nazrieť do tejto verejnej listiny, teda mu nebola daná ani možnosť preukázať opak [bod 5 písm. d) tohto uznesenia]. Uvedené tvrdenie jednak nie je žiadnym spôsobom preukázané, a súčasne je vo vzťahu k jeho predošlému tvrdeniu o nepravdivej a zavádzajúcej informácii o výsledku doručenia [bod 5 písm. a) a b) tohto uznesenia] navzájom rozporné. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že z hľadiska elementárnej logiky nie je možné namietat' kvalitu určitej skutočnosti vyplývajúcej z konkrétneho podkladu (t. j. informácie o výsledku doručenia listinného rovnopisu, pozn.), ktorý sťažovateľ ani nevidel, resp. nemal možnosť sa s ním oboznámiť.

14. Napokon sťažovateľ namieta to, že najvyšší súd sťažovateľa zamietnutím dovolania ukrátil na práve na spravodlivý súdny proces, a to bez toho, aby sťažovateľ podobu tohto ukrátenia akokoľvek v ústavnej sťažnosti špecifikoval. Záver napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vychádza z toho, že odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu (bod 10 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu). Táto argumentácia najvyššieho súdu však nie je ústavnou sťažnosťou relevantným spôsobom spochybnená. Ostatná argumentácia sťažovateľa (v súlade s dosiaľ uvedeným) nemá žiaden rozmer vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu, z ktorého by bolo možné vyvodit' jeho rozpor s namietaným porušením základných práv sťažovateľa. Ústavný súd je pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný dôvodmi, ktoré uvádza sťažovateľ, pričom z týchto nevyplýva žiaden argument smerujúci k tomu, že by napadnuté rozhodnutie bolo v rozpore so základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ako aj tomuto rozhodnutiu predchádzajúcimi rozhodnutiami nižších súdov nedošlo k ukráteniu práv sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. Nepriaznivý výsledok konania pred všeobecnými súdmi predstavuje nevyhnutný následok pasivity sťažovateľa v konaní. Záver o zamietnutí dovolania v tejto súvislosti nemožno považovať za nespravodlivý, a preto rozporný so základnými právami sťažovateľa. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené

námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Tak je to aj v tomto prípade. Preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu